

Katja Krajnc, Marjetka Štampek, Simona Zupan Šmigič

ME RAZUMEŠ 3

PRIROČNIK ZA UČITELJE
za komunikacijo v slovenskem
in slovenskem znakovnem jeziku
za prilagojeni izobraževalni program
z enakovrednim izobrazbenim standardom
v prvem razredu

Katja Krajnc, Marjetka Štampek in Simona Zupan Šmigič

ME RAZUMEŠ 3

**Priročnik za učitelje
za komunikacijo v slovenskem
in slovenskem znakovnem jeziku
za prilagojeni izobraževalni program
z enakovrednim izobrazbenim standardom
v prvem razredu**

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

ME RAZUMEŠ 3

Priročnik za učitelje za komunikacijo v slovenskem in slovenskem znakovnem jeziku
za prilagojeni izobraževalni program z enakovrednim izobrazbenim standardom
v prvem razredu

Avtorice: Katja Krajnc, Marjetka Štampek in Simona Zupan Šmigič

Strokovni pregled: dr. Marjetka Kulovec, dr. Matic Pavlič, Mateja Frangež in Živana Rusić

Jezikovni pregled: Andraž Polončič Ruparčič

Oblikovanje: Davor Grgičević

Videoprodukcija: Bojan Mord

Tolmači za znakovni jezik: Maruša Hočever, Boštjan Jerko, Bojan Mord in Marjetka Štampek

Fotografija na str. 6: Maja Kuzma Ganič

Izdal in založil: Zavod RS za šolstvo

Predstavniki: dr. Vinko Logaj

Urednica založbe: Andreja Nagode

Tisk po naročilu

Prva izdaja

Ljubljana, 2022

Priročnik je izdan s finančno podporo Ministrstva RS za izobraževanje, znanost in šport.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.091.3:811.163.6(035)
811.163.6'221.24(035)

KRAJNC, Katja, surdopedagoginja

Me razumeš 3. Priročnik za učitelje za komunikacijo v slovenskem in slovenskem znakovnem jeziku za prilagojeni izobraževalni program z enakovrednim izobrazbenim standardom v prvem razredu / Katja Krajnc, Marjetka Štampek in Simona Zupan Šmigič ; [tolmači za znakovni jezik Maruša Hočever, Boštjan Jerko, Bojan Mord in Marjetka Štampek]. - 1. izd. - Ljubljana : Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2022

ISBN 978-961-03-0587-3
COBISS.SI-ID 84813827

© Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2022

Vse pravice pridržane. Brez založnikovega pisnega dovoljenja gradiva ni dovoljeno reproducirati, kopirati ali kako drugače razširjati. Ta prepoved se nanaša tako na mehanske (fotokopiranje) kot na elektronske (snemanje ali prepisovanje na kakršen koli pomnilniški medij) oblike reprodukcije.

KAZALO

Uvod	5
Metodična in didaktična priporočila za uporabo delovnega učbenika	6

Izlet v gozd

Besedišče in slovnični vzorci slovenskega jezika	8
Besedišče in slovnični vzorci slovenskega znakovnega jezika	9
Dejavnosti	11

V restavraciji

Besedišče in slovnični vzorci slovenskega jezika	16
Besedišče in slovnični vzorci slovenskega znakovnega jezika	17
Dejavnosti	18

Hura, počitnice!

Besedišče in slovnični vzorci slovenskega jezika	22
Besedišče in slovnični vzorci slovenskega znakovnega jezika	23
Dejavnosti	24

Prevod kretenj slovenskega znakovnega jezika v slovenski jezik	27
Viri	31
Seznam videoposnetkov in seznam prilog	32
Priloge	33

LEGENDA

POGLEJ VIDEOPOSNETEK

STRAN V DELOVNEM UČBENIKU

UVOD

Me razumeš 3 je zadnji del sklopa učnega gradiva za komunikacijo v slovenskem in slovenskem znakovnem jeziku za prilagojeni izobraževalni program z enakovrednim izobrazbenim standardom za prvi razred osnovne šole. Pri pripravi tega gradiva smo se srečale s pomanjkanjem kretenj za gozdne rastline in gozdne živali. Skupaj z gluhih uporabniki in s tolmači smo iskale najprimernejše kretnje, ki so prikazane v delovnem učbeniku.

Gradivo se je ob uporabi prvega in drugega dela izkazalo za nadvse koristen in uporaben pripomoček pri gradnji obeh jezikov, slovenskega in slovenskega znakovnega jezika, ter pregledno in jasno ločuje oba jezika. Ves material je na voljo v elektronski obliki, zato je tudi vsem dostopen in še toliko uporabnejši.

Ponosne smo na vse sodelavke in sodelavce pri nastajanju materiala, prav vsak je dodal pomemben košček, da je gradivo strokovno in všečno. Prvi vtis zagotovo naredijo zelo prijazne in jasne slikovne podobe in ilustracije kretenj, kar je zelo pomembno za vse, ki sprejemajo informacije po vidni poti.

Videoposnetki so kakovostni in simpatični ter nepogrešljiv pripomoček pri učenju in utrjevanju slovenskega znakovnega jezika.

Pohvalimo lahko tudi prijetno sodelovanje z ekipo ZRSS in odzive iz obeh drugih centrov, Maribora ter Portoroža.

Opis slovničnih vzorcev za slovenski znakovni jezik je v priročniku poenostavljen, za strokovnejši opis svetujemo branje Priročne video slovnice slovenskega znakovnega jezika avtorja Matica Pavliča (2019).

Vsakdo, ki bo uporabljal delovni učbenik in priročnik, lahko seveda uporabi svoje zamisli, kako predstaviti in utrjevati vsebine. Zelo bomo vesele vaših odzivov in predlogov.

Želimo vam veliko veselja pri uporabi tega gradiva!

Avtorice

METODIČNA IN DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA UPORABO DELOVNEGA UČBENIKA

Kot učitelji se moramo pri načrtovanju pouka vedno vprašati o svojih ciljih. Pri učencih s težko ali popolno izgubo sluha in pri tistih, ki zaradi drugih motenj ob vstopu v šolo še niso uspeli usvojiti nobenega jezika, je naš cilj, da usvojijo jezik ter vzpostavijo učinkovito komunikacijo. Šele ko otrok dojame povezavo pojmov z besedo ali kretnjo, ko mu ponudimo orodje za izražanje, se lahko začne usvajanje jezika. Šele tedaj bo otrok zmozel uporabljati govor ali kretnjo z razumevanjem. Tako postane njegova komunikacija z okoljem uspešna in lahko se začne branje in pisanje, ki ju bo otrok razumel.

Eno najpomembnejših surdopedagoških metodičnih učnih načel je učenje po sistemu lijaka, učence vodimo od znanega k neznanemu, od lažjega k težjemu, od bližnjega k daljnemu, od preprostega k zapletenemu, kar omogoča izbira vsebin v delovnem učbeniku. Pazimo na to, da vodimo otroka od uspeha k uspehu.

Pouk v razredu običajno izvajamo skupinsko, vendar moramo upoštevati načelo individualizacije, kar pomeni, da moramo dobro poznati otroka in njegove posebnosti, njegovo psihosocialno zrelost ter njegove intelektualne sposobnosti.

Med obravnavo snovi morajo biti učenci miselno in telesno dejavni, zato jim vsebine predstavimo igranje, na njim zanimiv in zabaven način.

Učitelji moramo biti ves čas pozorni na učenčevo razumevanje vsebine. Obravnavano vsebino zato utrjujemo mnogokrat na različne načine, v priročniku so naštet le nekateri. Sistematično pridobljene pojme in slovnične vzorce moramo prenesti v vse otrokove življenjske situacije.

Foto: Maja Kuzma Ganić

POJASNILO

V priročniku se boste srečali z zapisi znakovnega jezika, ki so opisani v spodnji tabeli.

Primer zapisa kretnje	Opis
ŠOLA	Besede, napisane z velikimi črkami, pomenijo eno kretnjo.
UČITI+ŽENSKA (UČITELJICA)	Dve besedi, napisani z velikimi črkami in povezani z znakom plus (+), pomenita, da s kombinacijo obeh kretenj dobimo nov pomen, ki je zapisan v oklepaju. Obe kretnji izvajamo eno za drugo, povezano.
POLŽEV_VSADEK	Če je med besedama, napisanima z velikimi črkami, podčrtaj, to pomeni, da je kretnja samo ena, v slovenskem jeziku pa sta besedi dve.
IMETI (vprašalna mimika, dvig obrvi)	Kadar je za kretnjo v oklepaju opisana izvedba kretnje z malimi črkami, to pomeni, da gre za pomemben sestavni del kretnje, s katerim kretnjo poudarimo ali ji celo spremenimo pomen.
STEKLO+OBLIKA: KVADRAT (OKNO)	Kadar je zapisano npr. OBLIKA: KVADRAT, to pomeni, da v zrak s prsti narišemo omenjeno obliko.
E-V-A	Velike tiskane črke, povezane z vezajem, pomenijo črkovanje, izvajanje enoročne prstne abecede.

SLJ je kratica za besedilo v slovenskem jeziku.

SZJ je kratica za besedilo v slovenskem znakovnem jeziku.

Vsi videoposnetki, ki prikazujejo slovenski znakovni jezik, so na spletni povezavi:

<https://www.youtube.com/channel/UCQ1Yg5-isWWdLrCM5CNhfPg>

IZLET V GOZD

BESEDIŠČE SLOVENSKEGA JEZIKA

izlet

gozd

kateri

videti

bor

smreka

jelka

bela breza

hrast

želod

borovnica

praprot

gozdna jagoda

lisička

jurček

rdeča mušnica

nabirati

iskati

gledati

plezati

piti

žagati

nositi

jež

veverica

miš

srna

medved

lisica

mravlja

polž

hrošč

žolna

sova

kukavica

ptice

drevesa

gobe

živeti

podnevi

ponoči

loviti

mehko

perje

velik

zakrivljen

kljun

noga

oster

krempelj

bonton

SLOVNIČNI VZORCI

- Uporaba glagolov v sedanjiku, pretekliku in prihodnjiku
- Uporaba glagolov v ednini, dvojini in množini
- Uporaba glagolov v 1., 2. in 3. osebi
- Nadpomenke in podpomenke

BESEDIŠČE SLOVENSKEGA ZNAKOVNEGA JEZIKA

IZLET	NABIRATI	PTICA
GOZD	ISKATI	DREVO
KATERI	GLEDATI	GOBA
VIDETI	PLEZATI	ŽIVETI
BOR	PITI	PODNEVI
SMREKA	ŽAGATI	PONOČI
JELKA	NOSITI	LOVITI
BELA BREZA	JEŽ	MEHKO
HRAST	VEVERICA	PERJE
ŽELOD	MIŠ	VELIK
BOROVNICA	SRNA	ZAKRIVLJEN
PRAPROT	MEDVED	KLJUN
GOZDNA JAGODA	LISICA	NOGA
LISIČKA	MRAVLJA	OSTER
JURČEK	POLŽ	KREMPELJ
RDEČA MUŠNICA	HROŠČ	BONTON
	ŽOLNA	
	SOVA	
	KUKAVICA	

SLOVNIČNI VZORCI

- Slovenski znakovni jezik **časa** ne izraža z glagolom, temveč s **časovnim prislovom ali s samostalnikom, ki označuje čas**.
- Krajevne in časovne prislove oziroma samostalnike, ki označujejo kraj ali čas**, izvajamo na začetku stavka, ob tem dvignemo obrvi, sledita kratek pomežik in premor.
GOZD (dvig obrvi, pomežik, premor) VI VIDETI KAJ (namrščena mimika)
DANES (dvig obrvi, pomežik, premor) MI ITI GOZD NOTRI
- Klasifikatorji** so kretnje, ki posnemajo vizualne podobe predmetov. Dodajamo jih nekaterim glagolom, ki se imenujejo **klasifikatorski glagoli**. Vedno jih postavimo na konec stavka.
MIDVA GOBA NABIRATI (posnemamo gibanje pobiranja gob od strani)
MI BOROVNICA NABIRATI (posnemamo gibanje smukanja borovnic z grmička z obema rokama)
JAZ JAGODA+GOZD NABIRATI (posnemamo gibanje trgiranja jagod z dvema prstoma)

- **Pridevnik**, ki dopolnjuje samostalnik, odkretamo za njim.
JAGODA+GOZD = gozdna jagoda
- **Vlelnike** kretamo na koncu stavka, z izrazito mimiko in s sunkovitejšim izvajanjem.
GOBA BRCATI PREPOVEDANO (namrščena mimika, gib je sunkovit)
- **Sedanjosti** v kretnji posebej ne poudarjamo.
JAZ VIDETI = Vidim.
- **Preteklost** v slovenskem znakovnem jeziku običajno označimo z dodanim samostalnikom ali časovnim prislovom (PRETEKLOST ali VČERAJ).
PRETEKLOST (dvig obrvi, premor) JAZ VIDETI = Sem videl.
- **Prihodnost** prav tako označimo z dodanim samostalnikom ali časovnim prislovom (PRIHODNOST ali JUTRI).
PRIHODNOST (dvig obrvi, premor) JAZ VIDETI = Bom videl.
- **Število** v slovenskem znakovnem jeziku določimo tako, da pred glagol dodamo osebni zaimsek. To je zelo pomembno v vseh primerih, saj se v slovenskem jeziku število skriva v glagolu.
JAZ PLEZATI = Plezam.
ONADVA PLEZATI = Plezata.
ONI PLEZATI = Plezajo.

DEJAVNOSTI

1. Izlet v gozd

Video 1: Izlet v gozd

Cilj: Učenci spoznajo nove pojme ter v dialogih ednino, dvojino in množino

Učenci ob delovnem učbeniku preberejo dialoge in s pomočjo videoposnetkov spoznajo pogovor med učiteljico in učenci v znakovnem jeziku.

Učenci opisujejo, kaj vidijo na risbi.

Učiteljica lahko pripravi situacije, kjer otroci odgovarjajo na njena vprašanja po skupinah (eden, dva, trije ali več otrok).

2. Gozdne rastline

Priloga B v priročniku

Video 2: Gozdne rastline

Cilj: Učenci spoznajo nove pojme

Učenci si ogledajo risbe, napise in kretnje. Na straneh 6–7 poiščejo rastline ter jih poimenujejo.

3. Kaj delajo?

Video 3: Kaj delajo?

Cilj: Učenci spoznajo nove pojme

Učenci si ogledajo risbe, napise in kretnje. Na straneh 6–7 poiščejo otroke in poimenujejo, kaj delajo.

4. Gozdne živali 12-13

Priloga C v priročniku

Video 4: Gozdne živali

Cilj: Učenci spoznavajo nove pojme

Učenci si ogledajo risbe, napise in kretnje. Na straneh 6–7 poiščejo živali in jih poimenujejo.

5. Kaj delate? 14-15

Video 5: Kaj delate?

Cilj: Učenci utrjujejo ednino, dvojino in množino, pri slovenskem znakovnem jeziku pa še različne kretnje za nabiranje

Učenci si preberejo dialoge in jih zaigrajo.

6. Drevesa 16-17

Video 6: Drevesa

Cilj v slovenskem jeziku: Učenci utrjujejo ženski in moški spol ter tretji sklon

Učenci preberejo besedilo in zaigrajo dialoge.

Cilj v slovenskem znakovnem jeziku: Učenci utrjujejo pojme

Učenci se naučijo dialoge in jih zaigrajo.

7. Dopolni povedi

Delovni list št. 1

Cilj: Učenci utrjujejo nove pojme ter tretji sklon

Učenci napišejo odgovore, pozorni smo na končnice.

8. Preberi povedi in poveži pojme

Delovni list št. 2

Video 7: Povedi

Cilj: Učenci pokažejo razumevanje povedi s pravilnim povezovanjem

Učenci s črto povežejo povedi in slike.

9. Napiši pojme

Delovni list št. 3

Cilj: Učenci pokažejo razumevanje nadrejenih pojmov

Učenci napišejo po tri pojme za ptice, drevesa in gobe.

10. Prepoznavaj pojme

Priloga A v delovnem učbeniku

Delovni list št. 4

Cilj: Učenci pokažejo razumevanje kretenj

Učenci na prava mesta ob napisanih pojmi prilepijo izrezane kretnje iz priloge.

11. Ugani!

Delovni list št. 5

Video 8: Ugani!

Cilj: Učenci uganejo žival po opisu in jo narišejo

Učenci preberejo opis ali si ogledajo video ter uganejo, za katero žival gre. Na črto zapišejo ime, v okvirček jo narišejo.

12. Gozdni bonton

Delovni list št. 6

Video 9: Gozdni bonton

Cilj: Učenci opazujejo piktograme in jih razložijo

Učenci poskušajo piktograme samostojno razložiti. Ob tem se z učiteljem pogovorijo o primernem vedenju v gozdu.

Slovenski jezik: Prepovedi lahko učenci izrazijo na različne načine:

- Ne brcaj gob! Prepovedano je brcanje gob. Ne smeš brcati gob. ...

Slovenski znakovni jezik: Velelnike izražamo z namrščeno mimiko, kretnja je sunkovitejša.

- GOBA BRCATI PREPOVEDANO (sunkovito izvajanje z namrščeno mimiko)

V RESTAVRACIJI

BESEDIŠČE SLOVENSKEGA JEZIKA

restavracija

prinesti

piti

steklenica

kozarec

skodelica

jesti

prosim

pijača

kava

mleko

čaj

voda

limonada

sok

kakav

hrana

kruh

marmelada

maslo

med

torta

palačinke

kosmiči

jogurt

potica

riž

jajca

sladoled

riba

salama

sir

špageti

juha

meso

pica

solata

sendvič

kdaj

zjutraj

dopoldne

popoldne

zvečer

zajtrk

malica

kosilo

večerja

pripraviti

žlica

vilice

nož

krožnik

prtiček

prt

polica

predal

vzeti

žejen

lačen

velik

majhen

natakar

SLOVNIČNI VZORCI

- Vikanje
- Uporaba predlogov NA, S/Z, V, IZ
- Nadpomenke in podpomenke
- Pomanjševalnice

BESEDIŠČE SLOVENSKEGA ZNAKOVNEGA JEZIKA

RESTAVRACIJA	MED	KDAJ
PRINESTI	TORTA	ZJUTRAJ
PITI	PALAČINKA	DOPOLDNE
STEKLENICA	KOSMIČI	POPOLDNE
KOZAREC	JOGURT	ZVEČER
SKODELICA	POTICA	ZAJTRK
JESTI	RIŽ	MALICA
PROSIM	JAJCA	KOSILO
PIJAČA	SLADOLED	VEČERJA
KAVA	RIBA	PRIPRAVITI
MLEKO	SALAMA	ŽLICA
ČAJ	SIR	VILICE
VODA	ŠPAGETI	NOŽ
LIMONADA	JUHA	KROŽNIK
SOK	MESO	PRTIČEK
KAKAV	PICA	PRT
HRANA	SOLATA	POLICA
KRUH	SENDVIČ	PREDAL
MARMELADA		VZETI
MASLO		ŽEJEN
		LAČEN
		VELIK
		MAJHEN
		NATAKAR

SLOVNIČNI VZORCI

Množino v znakovnem jeziku pokažemo na različne načine:

- predmet pokažemo večkrat, običajno s primikanjem: KOZAREC+KOZAREC+KOZAREC;
- glede na obliko lahko nalagamo eno kretnjo na drugo: KROŽNIK+KROŽNIK+KROŽNIK postavljamo navzgor, enega na drugega;
- predmetu lahko dodamo kretnjo MNOGO, KUP ali VELIKO: OTROK MNOGO; SLADOLED KUP; PALAČINKA VELIKO.

V znakovnem jeziku **ni vikanja**: JAZ PRINESTI TI KAJ (vprašalna mimika) = Kaj vam prinesem?

Pri **časovnih zaimkih** ni treba vedno kretati OB, lahko zavrtimo število, ki jo kažemo z rokami, s tem dobimo čas. To velja za ure od ena do devet. Pri kretnjah za deset, enajst in dvanajst moramo dodati kretnjo OB ali ČAS. Običajno po dvanajsti uri dodamo kretnjo POPOLDNE ali ZVEČER in ne uporabimo npr. pojma »ob šestnajstih«.

- ŠEST (krožimo navznoter) JAZ JESTI = Jem ob šestih.
- OB DVANAJST ON JESTI = On jé ob dvanajstih.
- POPOLDNE ŠTIRI (krožimo) ONA JESTI = Ona jé ob šestnajstih.

V znakovnem jeziku **velikost** samostalnika izrazimo z velikostjo kretnje (če je to mogoče) ali dodamo za samostalnikom kretnjo VELIK ali MAJHEN. Pri tem upoštevamo resnično velikost predmeta. Poleg tega lahko pri povečanju napihnemo lica, pri pomanjšanju pa stisnemo ustnice.

- HIŠA (kretamo jo lahko zelo majhno = hišica ali izvedemo zelo veliko kretnjo = velika hiša)
- PICA VELIK (razširimo roke do smiselne velikosti)
- KOZAREC MAJHEN (s kazalcem in palcem pokažemo dejansko velikost) = kozarček

DEJAVNOSTI

1. V restavraciji

Video 10: V restavraciji

Cilj: Učenci se naučijo, kako naročiti hrano in pijačo in kako poteka vljuden pogovor

Učenci ob delovnem učbeniku in s pomočjo videoposnetkov spoznajo dialog med očetom in natakarjem. Pogovorijo se o tem, kje se pogovor dogaja, kaj vse vidijo na sliki.

Učitelj opozori učence na vljuden pogovor, obnašanje v restavraciji ter na vikanje v slovenskem jeziku.

Učenci zaigrajo prizor, naročajo lahko različne jedi in pijače.

2. Pijača

Priloga Č v priročniku

Video 11: Pijača

Cilj: Učenci spoznajo in utrjujejo pojme

Učitelj ob delovnem učbeniku (ali pa s praviimi pijačami) seznani učence s pojmi za pijačo – govorno, z napisi in v kretnjah.

S pomočjo izrezanih kartončkov v prilogi Č lahko učenci na različne načine utrjujejo pojme. Lahko povezujejo napisano besedo in sliko, iščejo pare med kretnjo in sliko ali med napisom in kretnjo. Izrezane kartončke lahko shranijo v kuverte.

S temi kartončki se lahko igrajo tudi igro spomin.

3. Hrana

Priloga D v priročniku

Video 12: Hrana

Cilj: Učenci spoznajo in utrjujejo pojme

Učitelj ob delovnem učbeniku (ali pa s pravo hrano) seznani učence s pojmi za hrano – govorno, z napisi in v kretnjah.

S pomočjo izrezanih kartončkov v prilogi D lahko učenci na različne načine utrjujejo pojme. Lahko povezujejo napisano besedo in sliko, iščejo pare med kretnjo in sliko ali med napisom in kretnjo. Izrezane kartončke lahko shranijo v kuverte.

S temi kartončki se lahko igrajo tudi igro spomin.

4. Kdaj jem?

Video 13: Kdaj jem?

Cilj: Učenci spoznajo in utrjujejo časovne pojme ter pojme za obroke

Učitelj ob ilustracijah v delovnem učbeniku in s pomočjo videoposnetka vodi učence po dnevnih obrokih. Ob konkretni uri se pogovarjajo o času ter vse povezujejo z lastnimi izkušnjami. Opisujejo, kaj vidijo na slikah.

Učenci zaigrajo različne dnevne obroke s premikanjem ure. Za obroke lahko na trši karton narišejo hrano na krožnikih in pijačo, to izrežejo in kartone ustrezno prilagajajo na mizo glede na čas dneva. Ob tem se pogovarjajo, povedo, koliko je ura, poimenujejo obroke, hrano in pijačo.

5. Pripravi mizo

Priloga E v priročniku

Video 14: Pripravi mizo

Cilj: Učenci spoznajo nove pojme in vadijo dialog

Učenci ob ilustraciji v delovnem učbeniku opisujejo, kaj vidijo na sliki. Učitelj iz priloge izreže kartončke in učenci iščejo pojme na ilustraciji v delovnem učbeniku.

Vadijo dialog in ga zaigrajo.

6. Poveži pojme

Delovni list št. 7

Cilj: Učenci utrjujejo pojme

Na delovnem listu učenci povežejo besedo v sredini s sliko levo in s kretnjo na desni strani, poimenujejo oziroma pokretajo pojme.

7. Kaj rad ješ?

Delovni list št. 8

Cilj: Učenci napišejo pojme hrane glede na obrok

Na delovnem listu učenci napišejo, kaj radi jedo za posamezni obrok. Če jim pisanje še ne gre, lahko pojem narišejo in ga poimenujejo.

8. Kdaj jem?

Delovni list št. 9

Cilj: Učenci izkažejo razumevanje pojmov

Učenci povežejo besede s kretnjo.

9. Labirint

Delovni list št. 10

Cilj: Učenci izkažejo razumevanje pojmov

Učenci po navodilu z različnimi barvicami poiščejo in narišejo natakariči pot. Poimenujejo pojme.

10. Preberi, napiši, pokretaj

Delovni list št. 11

Video 15: Žejen, lačen!

Cilj: Učenci izkažejo razumevanje branja in pisanja

Učenci si najprej ogledajo ilustracijo in opišejo, kaj vse vidijo. Nato preberejo besedilo in dopolnijo manjkajočo poved.

Pogovorijo se, kaj radi pijejo in jedo ter česa ne marajo. Odgovore zapišejo.

11. Napiši, kaj manjka, povej, kaj je to

Delovni list št. 12

Cilj: Učenci spoznavajo pomanjševalnice

Učitelj se z učenci ob konkretnih primerih pogovarja o velikosti istih predmetov (stol – stolček ...) Iščejo primere v prostoru. Ob delovnem listu preberejo pojme in narišejo manjkajoče predmete glede na velikost.

HURA, POČITNICE!

BESEDIŠČE SLOVENSKEGA JEZIKA

hura	delati	razglednica
počitnice	počitnice	spredaj
morje	plavati	zadaj
jezero	hoditi	slika
reka	loviti ribe	znamka
kmetija	jahati	naslov
gore	voziti se	kraj
vzeti	čoln	datum
kopalke	kolo	vsebina
brisača		zelo
ribiška mreža		dobro
žoga		znati
majica		
kratke hlače		
kapa		
natikači		
kovček		

SLOVNIČNI VZORCI

- Glagol (*kaj dela*) v 3. osebi ednine
- Uporaba prihodnjika
- Uporaba 1. in 2. osebe ednine (*bom šel, boš šel*)
- Uporaba 4. sklon (*kaj boš vzela*) za samostalnike ž. in m. sp.
- Uporaba 6. sklon (*s kom*) za samostalnike ž. in m. sp.
- Uporaba prislovov *spredaj* in *zadaj*

BESEDIŠČE SLOVENSKEGA ZNAKOVNEGA JEZIKA

HURA	DELATI	RAZGLEDNICA
POČITNICE	POČITNICE	SPREDAJ
MORJE	PLAVATI	ZADAJ
JEZERO	HODITI	SLIKA
REKA	LOVITI RIBE	ZNAMKA
KMETIJA	JAHATI	NASLOV
GORE	VOZITI SE	KRAJ
VZETI	ČOLN	DATUM
KOPALKE	KOLO	VSEBINA
BRISAČA		ZELO
RIBIŠKA MREŽA		DOBRO
ŽOGA		ZNAT
MAJICA		
KRATKE HLAČE		
KAPA		
NATIKAČI		
KOVČEK		

SLOVNIČNI VZORCI

- Glagoli premikanja – v znakovnem jeziku lahko dobimo glagol premikanja s premikanjem predmeta oziroma z izvajanjem gibanja naprej (KOLO – KOLESARITI, ČOLN – VESLATI ...)
- Naštevanje v slovenskem znakovnem jeziku lahko izrazimo tudi z rahlim nagibom glave, tedaj kretnja IN ni potrebna (OČE – nagib glave v eno stran, MAMA – nagib glave v drugo stran = oče in mama).

DEJAVNOSTI

1. HURA, POČITNICE!

Video 16: Kam?

Cilj: Učenci spoznavajo nove pojme

Na straneh 44 in 45 si učenci ogledajo in poimenujejo pojme pokrajin. Učenci si dobro ogledajo ilustracijo na straneh 42 in 43 v delovnem učbeniku ter opišejo, kaj vidijo. Ob tem se pogovorijo, da bo šole kmalu konec in se bodo začele počitnice.

Ob vprašanju, npr. *Kam bo šel Bine na počitnice?*, učenci odgovorijo v povedi govorno ali s kretnjo. Pozorni smo na spremembo končnic (npr. *na kmetijo*).

2. Kaj boš vzel na morje?

Priloga F v priročniku

Video 17: Kaj boš vzel na morje?

Cilj: Učenci spoznavajo nove pojme

Učitelj ob delovnem učbeniku ob slikah seznani učence z novimi pojmi – govorno, z napisi in v kretnjah.

S pomočjo izrezanih kartončkov iz priloge F lahko učenci na različne načine utrjujejo pojme. Izdelajo lahko tudi škatlico, ki jo poimenujejo kovček, in vanjo zlagajo kartončke z opremo za na morje. Ob tem govorno ali v znakovnem jeziku predmete poimenujejo oziroma jih pokretajo.

Povezujejo lahko napisano besedo in sliko, iščejo pare med kretnjo in sliko ali med napisom in kretnjo. Izrezane kartončke shranijo v kuverte.

3. Kaj boš delal med počitnicami?

Priloga G v delovnem učbeniku

Video 18: Kaj boš delal med počitnicami?

Cilj: Učenci spoznajo nove glagole

Učitelj ob delovnem učbeniku ob slikah seznani učence z novimi glagoli – govorno, z napisi in v kretnjah. Med seboj se pogovarjajo in lahko izžrebajo sliko, kje bi lahko bili na počitnicah, glede na to pa naštejejo, kaj bodo delali. Dodamo tudi možnost, da so med počitnicami doma.

4. Razglednica

Video 19: Razglednica

Cilj: Učenci spoznajo, kako napisati razglednico

Učenci si ogledajo razglednico v delovnem učbeniku, učitelj prinese več starih razglednic, da si jih vsi lahko pogledajo. Vidijo, da je spredaj vedno slika, ob tem opisujejo, kakšno pokrajino vidijo, zadaj pa je prostor za pisanje. Učitelj vodi učence od naslova, kjer utrjujejo imena in priimke, ulice in mesta. Pogovarjajo se o datumih in o tem, kje je treba zapisati datum. Nato preberejo vsebino razglednice ter podpis.

5. Poveži pojme

Delovni list št. 13

Cilj: Učenci povežejo pojme

Na delovnem listu učenci povežejo besedo v sredini s sliko levo in s kretnjo na desni strani, poimenujejo oziroma pokretajo pojme.

6. Nariši, kam boš šel na počitnice

Delovni list št: 14

Video 20: Navodila (Kam na počitnice?)

Cilj: Učenci utrjujejo pojme

Učenci po navodilu v okvir narišejo, kam in s kom bodo šli na počitnice.

7. Nariši in napiši razglednico

Delovni list št: 15

Video 21: Navodila (Nariši in napiši razglednico)

Cilj: Učenci se učijo pisati razglednico

V dane okvirje učenci samostojno narišejo naslovnico in napišejo naslov ter vsebino.

8. Spomin

Vse priloge

Cilj: Utrjevanje pojmov

Učenci lahko za igro spomin uporabijo kartončke iz prilog B, C, Č, D, E, F in G ter na različne načine utrjujejo pojme. Pare lahko iščejo med enakimi slikami, v kombinaciji slike in napisa, v kombinaciji slike in kretnje, napisa in kretnje, dveh napisov ali dveh enakih kretenj.

Odlična družabna igra za počitnice!

PREVOD SLOVENSKEGA JEZIKA V KRETNJE SLOVENSKEGA ZNAKOVNEGA JEZIKA

Stran	SLOVENSKI JEZIK	Stran	SLOVENSKI ZNAKOVNI JEZIK
4	Izlet v gozd	5	IZLET GOZD NOTRI
	Danes bomo šli v gozd.		DANES (dvig obrvi, pomežik, premor) MI ITI GOZD NOTRI
	Katere ptice bomo videli v gozdu?		KAJ MISLITI VI (dvig obrvi, pomežik, premor) KATERE PTICA MI VIDETI TAM (namrščena mimika)
	Videla bova žolno.		MIDVA BO (kimanje) VIDETI ŽOLNA
	Videla bom sovo.		JAZ BO (kimanje) VIDETI SOVA
	Videl bom ježa.		JAZ BO (kimanje) VIDETI JEŽ
	Jež pa ni ptica!		O (obrvi gor) JEŽ NE PTICA
	Videli bomo kukavico.		MI BO (kimanje) VIDETI KUKAVICA
8	gozdne rastline	9	RASTLINA GOZD
	bor		BOR
	smreka		SMREKA
	jelka		JELKA
	bela breza		BELA+DREVO (izvedeno s črko B)
	hrast		DREVO+ŽELOD
	želod		ŽELOD
	borovnica		BOROVNICA
	praprot		PRAPROT
	gozdna jagoda		JAGODA+GOZD
	lisička		GOBA+LISIČKA (nakažemo obliko gobe)
	jurček		GOBA+J
	rdeča mušnica		GOBA+RDEČA_PIKE (na navideznem klobuku)
10	Kaj delajo?	11	KAJ DELATI ONI
	Nina nabira gobe.		N-I-N-A GOBA NABIRATI
	Veverica pleza na drevo.		VEVERICA DREVO PLEZATI GOR
	Eva gleda žolno.		E-V-A GLEDATI ŽOLNA
	Ana išče želode.		A-N-A ISKATI ŽELOD
	Gozdar žaga vejo.		GOZD+OSEBA ON VEJA ŽAGATI
	Luka pije vodo.		L-U-K-A VODA PITI
	Učiteljica nosi košaro.		UČITI+ŽENSKA KOŠARA NOSITI

Stran	SLOVENSKI JEZIK	Stran	SLOVENSKI ZNAKOVNI JEZIK
12	gozdne živali	13	ŽIVAL GOZD
	jež		JEŽ
	veverica		VEVERICA
	miš		MIŠ
	srna		SRNA
	medved		MEDVED
	lisica		LISICA
	mravlja		MRAVLJA
	polž		POLŽ
	hrošč		HROŠČ
	žolna		ŽOLNA
	sova		SOVA
	kukavica		KUKAVICA
14	Kaj delate?	15	KAJ VI DELATI (namrščena mimika)
	Midva nabirava gobe.		MIDVA GOBA NABIRATI
	Mi nabiramo borovnice.		MI BOROVNICA NABIRATI
	Jaz nabiram gozdne jagode.		JAZ JAGODA+GOZD NABIRATI
16	Katera drevesa ste videli?	17	DREVO (dvig obrvi, pomežik, premor) KATERI VI VIDETI UNIVERZALNA_VPRAŠALNICA (namrščena mimika)
	Jaz sem videl hrast.		JAZ TAM VIDETI DREVO+ŽELOD
	Jaz sem videla smreko.		JAZ TAM VIDETI SMREKA
	Jaz sem videla belo brezo.		JAZ TAM VIDETI BEL+DREVO (izvedeno s črko B)
24	V restavraciji	25	RESTAVRACIJA NOTRI
	Dober dan.		DOBER DAN
	Dober dan.		DOBER DAN
	Kaj vam prinesem za piti?		PITI (dvig obrvi, pomežik, premor) JAZ KAJ PRINESTI VI
	Steklenico vode, en majhen kozarec limonade in skodelico čaja.		VODA STEKLENICA ENA LIMONA+PITI KOZAREC+MAJHEN ENA ČAJ SKODELICA ENA
	Lahko prinesem kaj za jesti?		JESTI (dvig obrvi, pomežik, premor) JAZ KAJ PRINESTI
	Dve veliki pici, prosim.		PROSIM (kimanje) PICA VELIKO DVE

Stran	SLOVENSKI JEZIK	Stran	SLOVENSKI ZNAKOVNI JEZIK
26	pijača	27	PIJAČA
	kava		KAVA
	mleko		MLEKO
	čaj		ČAJ
	voda		VODA
	limonada		LIMONA+PITI
	sok		SOK
	kakav		KAKAV
	jogurt		JOGURT
28 29	hrana	30 31	HRANA
	kruh		KRUH
	maslo		MASLO
	marmelada		MARMELADA
	med		MED
	salama		SALAMA
	sir		SIR
	kosmiči		KOSMIČI
	jogurt		JOGURT
	jajca		JAJCA
	sendvič		SENDVIČ
	sladoled		SLADOLED
	torta		TORTA
	palačinke		PALAČINKA
	pica		PICA
	špageti		ŠPAGETI
	meso		MESO
	riba		RIBA
	juha		JUHA
	riž		RIŽ
	potica		POTICA
32	Kdaj jem?	33	JESTI KDAJ URA (namrščena mimika)
	Zjutraj ob 7.00 jem zajtrk.		ZJUTRAJ SEDEM (krožno) JAZ ZJUTRAJ+JESTI
	Dopoldne ob 10.00 jem malico.		DOPOLDNE DESET JAZ KRATKO+JESTI
	Popoldne ob 13.00 grem na kosilo.		POPOLDNE ENA (krožno) JAZ DVANAJST+JESTI
	Zvečer ob 18.00 imam večerjo.		ZVEČER ŠEST (krožno) JAZ VEČER+JESTI

Stran	SLOVENSKI JEZIK	Stran	SLOVENSKI ZNAKOVNI JEZIK
34	Pripravi mizo.	35	MIZA PRIPRAVITI
	Pripravi mizo za zajtrk.		ZDAJ ZJUTRAJ+JESTI TI MIZA PRIPRAVITI
	V predalu so žlice, vilice in noži.		PREDAL NOTRI ŽLICA VILICE NOŽ
	Ali so prtički in prt v omari?		PRTIČEK PRT OMARA NOTRI UNIVERZALNA_VPRAŠALNICA (dvignjene obrvi)
	Ja.		JA (kimanje)
	S police vzemi še krožnike.		POLICA TAM KROŽNIK_KROŽNIK_KROŽNIK VZETI
42	Hura, počitnice!	43	HURA POČITNICE
44	Kam?	45	KAM?
	kmetija		KMEČKI+POVRŠINA
	gore		GORE
	jezero		JEZERO
	morje		MORJE
	reka		REKA
46	Kaj boš vzel na morje?	47	MORJE (dvig obrvi, pomežik, premor) TI VZETI KAJ (namrščena mimika)
	Vzel bom:		MORJE (dvig obrvi, pomežik, premor) JAZ VZETI
	kapo		KAPA
	kopalke		KOPATI_SE+HLAČKE
	brisačo		BRISATI SE+OBLIKA
	žogo		MREŽA+RIBA
	ribiško mrežo		ŽOGA
	kratke hlače		HLAČE+KRATKO
	natikače		NATAKNITI+PAŠČEK
	majice		MAJICA+KRATEK_ROKAV
	Vse bom dal v kovček.		VSE_SKUPAJ JAZ KOVČEK SPRAVITI
48	Kaj boš delal med počitnicami?	49	POČITNICE (dvig obrvi, pomežik, premor) KAJ TI DELATI (namrščena mimika)
	Med počitnicami bom:		POČITNICE BO+JAZ
	hodil		HODITI
	plaval		PLAVATI

Stran	SLOVENSKI JEZIK	Stran	SLOVENSKI ZNAKOVNI JEZIK
48	lovil ribe	49	RIBA+LOVITI
	se vozil s kolesom		KOLESARITI
	jahal konja		JAHATI
	se vozil s čolnom		VESLATI
50	razglednica	51	RAZGLEDNICA
	slika		
	kraj		KJE+CENTER
	datum		DATUM
	vsebina		VSEBINA
	naslovnik		NASLOV
	znamka		ZNAMKA
	Izola, 26. 7. 2021		IZOLA ŠEST+DVAJSET PIKA JULIJ DVA+TISOČ ENA+DVAJSET
	Draga očka in mamica!		DRAGI OČE (nagib glave levo) MAMA (nagib glave desno)
	Tukaj je zelo lepo.		TUKAJ ZELO LEPO
	Zelo dobro znam plavati.		ZNATI+JAZ ZELO DOBRO PLAVATI (kimanje)
	Lep pozdrav!		LEPO POZDRAV
	Peter		P-E-T-E-R
	Družina Novak		DRUŽINA N-O-V-A-K
52	Nariši, kam in s kom boš šel na počitnice.	53	POČITNICE KAM IN KDO+SKUPAJ TI ODITI NARISATI+TI
54	Nariši in napiši razglednico.	55	TI RISATI IN PISATI RAZGLEDNICA

VIRI

- Kulovec, Marjetka (2018). *Analiza strategij tolmačenja znakovnega jezika v Sloveniji in njihovega vpliva na razumevanje*. Doktorska disertacija. Filozofska fakulteta. Univerza v Ljubljani.
- Knez, Mihaela, idr. (2015). *Križ kraž. Učbenik za začetno učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika za neopismenjene otroke*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Pavlič, Matic (2016). *Kako otrok z okvaro sluha usvoji jezik? Priročnik za starše in strokovne delavce*. Ljubljana: Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije.
- Pavlič, Matic (2019). *Priročna video slovnica slovenskega znakovnega jezika*. Ljubljana: Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Založba ZRC.

SEZNAM VIDEOPOSNETKOV

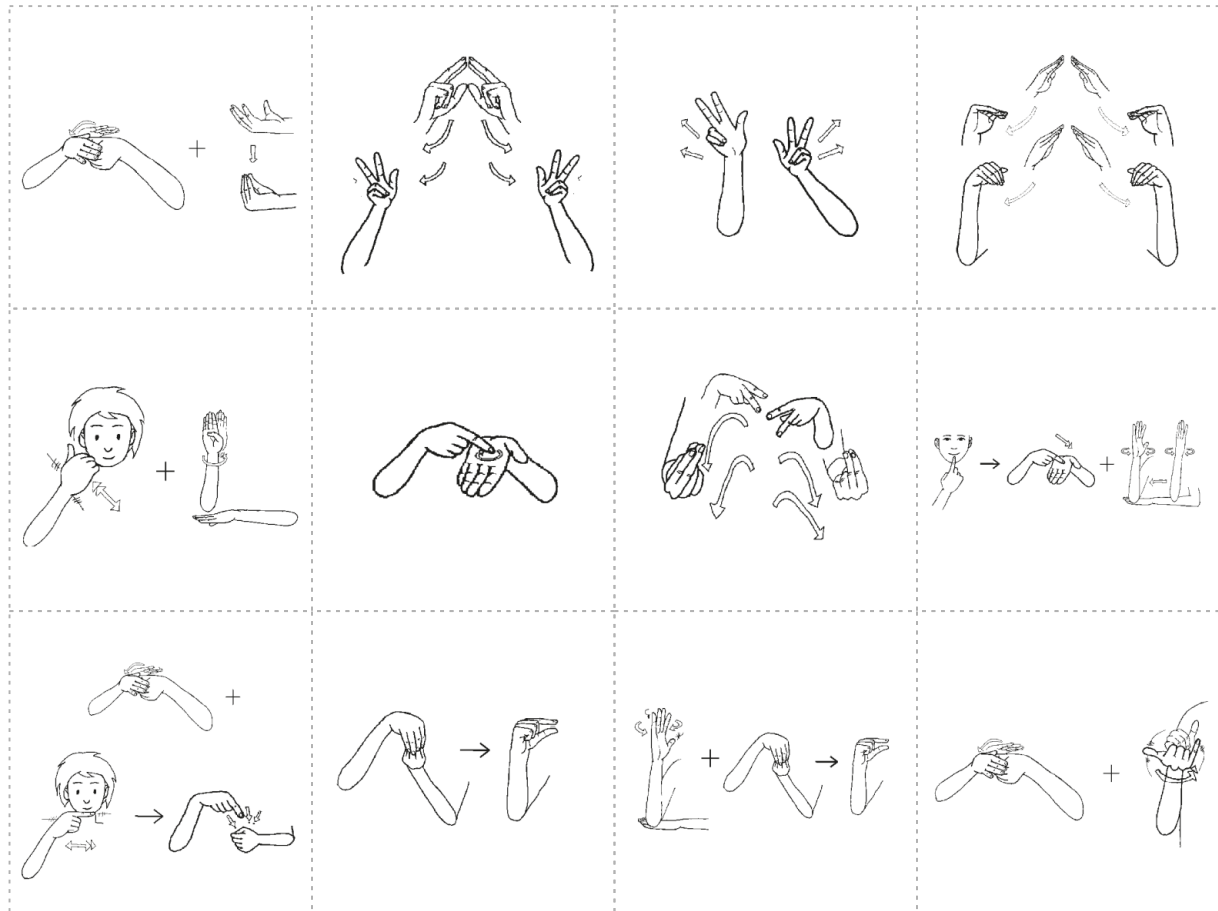
Video 1: Izlet v gozd	Video 12: Hrana
Video 2: Gozdne rastline	Video 13: Kdaj jem?
Video 3: Kaj delajo?	Video 14: Pripravi mizo
Video 4: Gozdne živali	Video 15: Žejen, lačen!
Video 5: Kaj delate?	Video 16: Kam?
Video 6: Drevesa	Video 17: Kaj boš vzel na morje?
Video 7: Povedi	Video 18: Kaj boš delal med počitnicami?
Video 8: Ugani!	Video 19: Razglednica
Video 9: Gozdni bonton	Video 20: Kam na počitnice?
Video 10: V restavraciji	Video 21: Nariši in napiši razglednico
Video 11: Pijača	

SEZNAM PRILOG V DELOVNEM UČBENIKU IN PRIROČNIKU

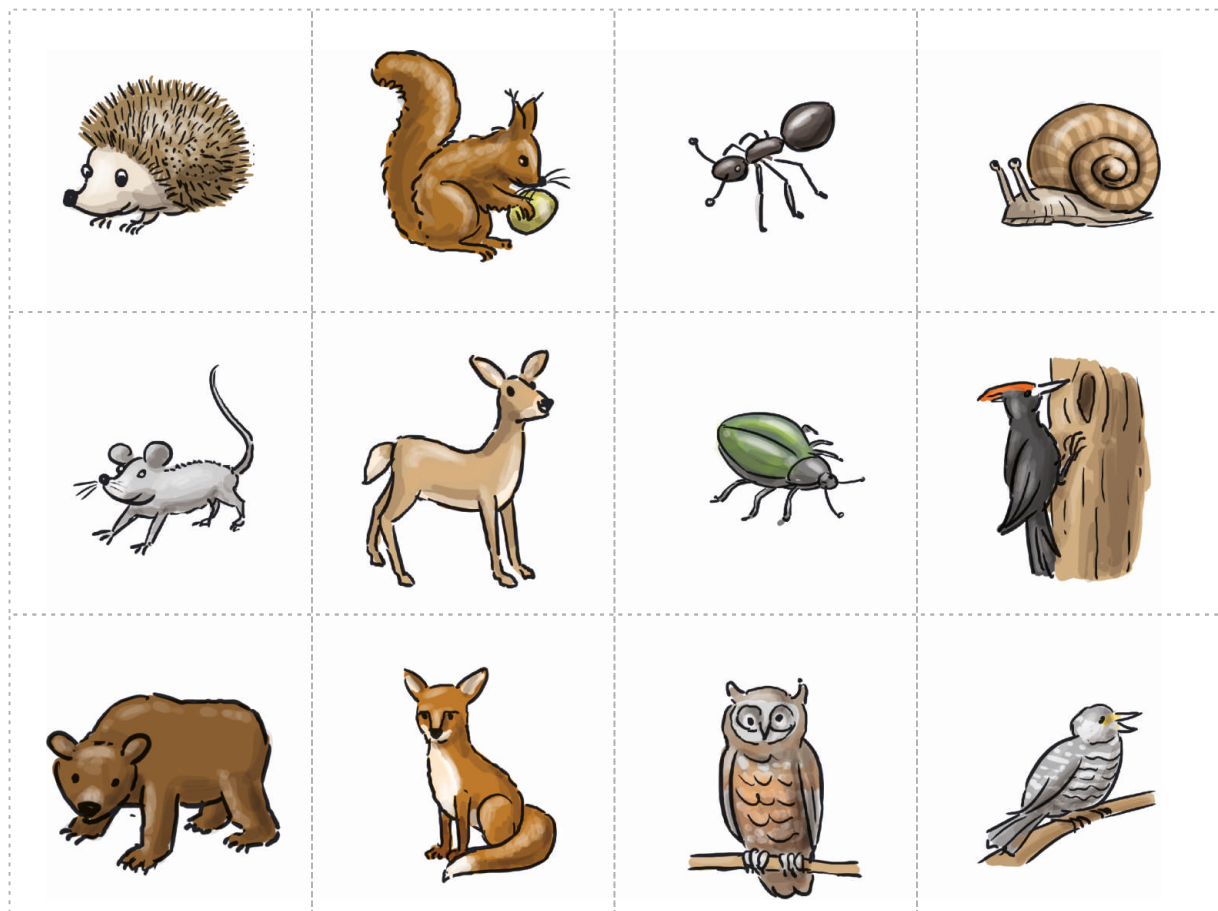
- **Priloga A** (pojmi "v gozdu" v kretnjah), **Prepoznav pojme** (stran 21), Delovni list št. 4;
- **Priloga B** (pojmi za rastline v sliki, napisu in kretnji),
Gozdne rastline (strani 8–9);
- **Priloga C** (pojmi za živali v sliki, napisu in kretnji),
Gozdne živali (strani 12–13);
- **Priloga Č** (pojmi za pijačo v sliki, napisu in kretnji), **Pijača** (strani 26–27);
Priloga D (pojmi za hrano v sliki, napisu in kretnji), **Hrana** (strani 28–31);
- **Priloga E** (pojmi za kuhinjsko opremo v sliki, napisu in kretnji),
Pripravi mizo (strani 34–35);
- **Priloga F** (pojmi za morsko opremo v sliki, napisu in kretnji),
Morska oprema (strani 46–47);
- **Priloga G** (glagoli v sliki, napisu in kretnji) **Kaj boš delal med počitnicami?** (strani 48–49)

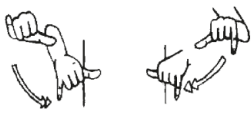
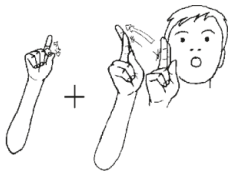
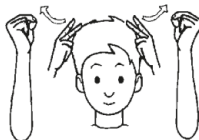
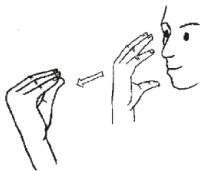
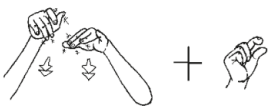
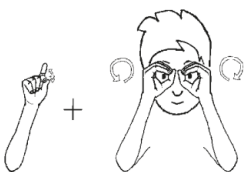
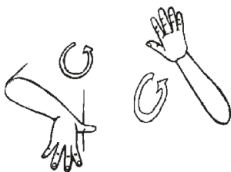
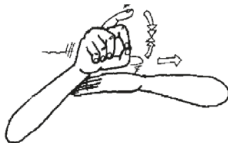
			
			
			
BOROVNICA	JELKA	GOZDNA JAGODA	ŽELOD
SMREKA	BELA BREZA	PRAPROT	JURČEK
LISIČKA	RDEČA MUŠNICA	HRAST	BOR

Priloga B

Priloga C

SRNA	MIŠ	HROŠČ	VEVERICA
ŽOLNA	JEŽ	MRAVLJA	MEDVED
SOVA	KUKAVICA	POLŽ	LISICA
			
			
			

JOGURT

KAVA

SOK

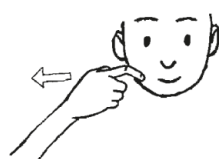
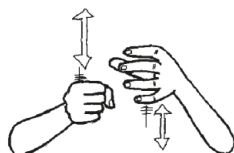
LIMONADA

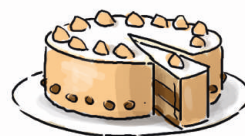
VODA

KAKAV

MLEKO

ČAJ

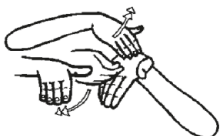
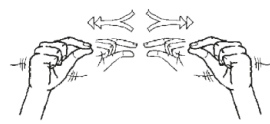
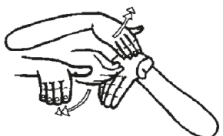
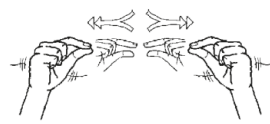
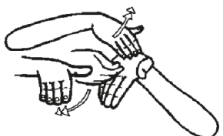
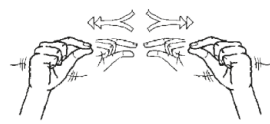

PALAČINKE

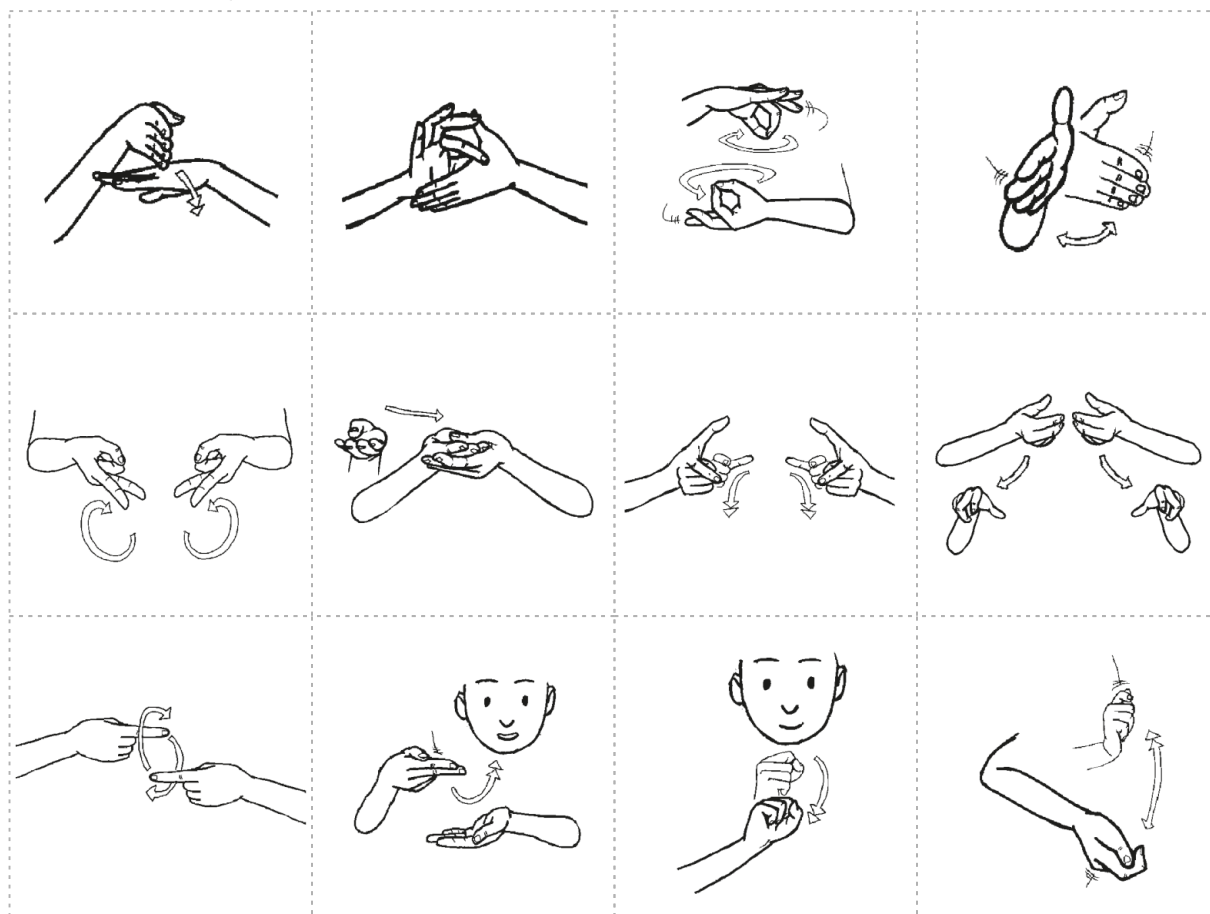
SIR

MARMELADA

MASLO

MED	JOGURT	RIŽ	ŠPAGETI
POTICA	SOLATA	SLADOLED	JAJCA
JUHA	TORTA	PICA	SENDVIČ
RIBA	SALAMA	KRUH	MESO
			
			
			
			

Priloga D

Priloga E

Priloga F

ŽOGA

BRISAČA

MAJICA

KOPALKE

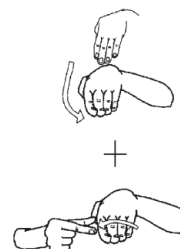
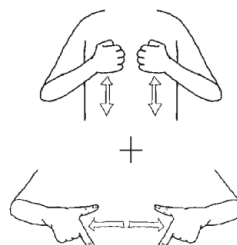
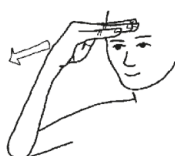
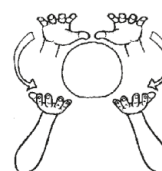
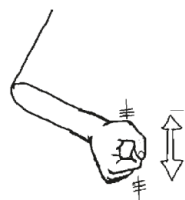
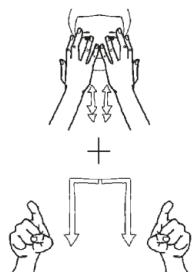
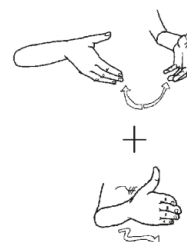
KOVČEK

NATIKAČI

KRATKE
HLAČE

KAPA

RIBIŠKA
MREŽA

**Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo**

ISBN 978-961-03-0587-3

9 789610 305873